

John Carlo Gloria

Kasalukuyang guro ng wika at panitikan si **John Carlo S. Gloria** sa Kagawaran ng Filipino, Paaralan ng Humanidades ng Pamantasang Ateneo de Manila. Nagtapos siya ng kaniyang Masterado sa Panitikang Filipino sa nasabing institusyon at ng kaniya namang Batsilyer sa Pamantasang Normal ng Pilipinas. Mababasa ang kaniyang mga akdang tula at kuwento sa ilang antolohiya at diyornal sa loob ng bansa.

Himala ng Isang Sanggol¹

Siyam na buwan matapos ang atubiling pagsisimula ng rebolusyon buhat nang matuklasan ng mga kaaway ang Katipunan, lagi nang lambong ng ligalig ang mga araw. Napadadalas ang pag-ulan. Marahil, pangitain ng mga diyos sa napipinto. Ngunit para kaninong panig? Hirap ang ugnayan namin sa ibang kampo, naagaw pabalik ng puwersa ng Español ang ilang dating napalayang bayan, at panipis nang panipis ang imbak ng mga pangangailangan para makapagpatuloy. Sa kabila nito, hindi pa rin naglalaho ang bisa ng aming mga anting-anting—nag-uulol ang taktika ng kalaban, hindi madaling napaaatras ng kanilang mga baril at kanyon ang mga Anak ng Bayan. At nito lamang, kumalat ang balitang pagbibitiw ni Gobernador Heneral Polavieja bilang pinuno ng kanilang sandatahan, bunga ng kahihyan.

Laging kulimlim at napadadalas ang pag-ulan. Pag-agos, pagbaha, pagdanak.

Taliwas sa ganitong panganorin, liwayway na maituturing ang anak ni Heneral Apoy na si Pacita, kung tawagin namin. Sa kagustuhan ng ama, bininyagan ang sanggol sa kapilya ng Indang habang tinutugis ang aming pangkat ng mga guardia civil. Minadali lang ang seremonya at doon, sa pakiwari ko, binasbasan si Pacita, hindi ng pananampalataya, kundi ng mismong pakikibaka. Tumulak kami agad pagkaraan tungo sa bundok Paliparan para magkubli't tagpuin ang iba pang

¹ Hinalaw ang ilang detalye ng akda mula sa Alvarez, Santiago. *The Katipunan and the Revolution: Memoirs of a General*. Ateneo de Manila U P, 1992.

kasamahan. Balot lamang ng kumot, kalong ko sa dibdib si Pacita sa gitna ng pag-akyat sa tarik at dulas ng daan. Binagtas namin ang mga bundok ng Tagaytay at Sungay, sinugod ang nagngangalit na ulan, at binata ang mapambulag na dilim. Sa pagitan ng paghimpil upang makapahinga, iiyak nang malakas ang bagong binyag na sanggol at tatahan lamang kung uusad kami sa paglakad. Pagdaka ay siya namang pagdating ng mga tumutugis sa 'ming mga Español sa dati naming kinaroroonan. Makailang beses itong naulit at naging pananda namin ang pagtangis ni Pacita upang magpatuloy gaano man kalakas ang hampas ng ulan. Hindi kami ipinagkanulo ng kaniyang mga luha. Isinalba kami nito hanggang makarating sa Paliparan.

Wala mang tuwirang nagsasabi, alam naming lahat na naroroon na anak si Pacita ng rebolusyon at ng bayan. Sa kaniya nananahan ang banal.

Fanboy

UUNAHAN NA KITA SA SIMULA PA LANG: wala kang makikitang kuwento o kuwenta rito. Panay papuri lang sa idol kong manunulat. Fanboying, sabi nga ng Gen Z. O baka pakikisawsaw ko lang talaga 'to sa putikang daigdig ng panitikan. Gusto ko rin kasing maging writer. Sikat na writer, tulad nu'ng idolo ko. 'Yung tipong may naiisip agad na akda pagbanggit pa lang sa pangalan ko sa sinumang kinakausap. Gano'n kaastig dapat, 'tol. Dahil kung hindi, 'di bale na lang.

Walastik itong sinasabi kong writer. In a league of his own! Kayang sumulat ng fiction at tula. Long at short form, 'tol. Palanca Hall of Famer sa limang akdang ipinanalo niya sa sunod-sunod na taon. Panis 'yung mga writer na kakilala mong higit sandekada ang inabot bago mag-Hall of Fame o mas malala, kinamatayan na lang ang pangarap na masungkit 'to. Ang malupit pa kay idol, bago maglabas ng bagong libro, nagfi-fieldwork muna. Antropologo at etnografo rin kasi siya (ang totoo, 'di ko 'to alam nu'ng una. Inilagay niya lang sa bionote niya sa huli niyang libro). Pupuntahan niya ang mga lumad, makikipamuhay sa kanila habang itinatala ang kanilang oral na panitikan. Kaunting kalikot at pagtatahi lang sa mga nanenok na mga detalye tapos, boom! Meron na siyang nobela o koleksiyon ng kuwento (mas mahirap nga naman kasi kung tutulaan pa niya ang mga 'to). Ganito naman daw ang postmodernong mga akda, sabi ni Jameson: pastiche. Pagbabalasa at pag-uugnay-ugnay ng bago at lumang mga teksto at mga piraso nito. May sining at ganda sa kasabugan! O, 'di ba? Huwag mo na lang akong tanungin kung ano'ng nangyari sa mga etnolingguwistikong pangkat matapos malimbag ang mga libro ni

idol. That's for another conversation and wouldn't help my aspirations of being a great writer.

Ang huling balitang narinig ko tungkol kay idol e may grant siyang nakuha para sa kaniyang binubuong libro. Tungkol daw sa panitikan naming mga Manobo. At ito ang ikukumpisal ko sa 'yo: nang marinig ko ang detalyeng iyon, 'di ko maiwasang isipin na sana, lulunin din si idol ng dambuhalang ahas na sumagpang sa Nalandangan.

Nekronomiya

“Instead of going to drugs, you might want to put up a business, sabihin ko sa inyo, itong mga panahon, itong mga araw na dadating, kung may punerarya ho kayo, kikita kayo nang husto... Iyong small time punerarya dito, doon, at siguradong hindi kayo malugi...”

“Mag-aalas dos na ata nung kumalabog ’yung pinto namin sa sunod-sunod na katok. Naalimpungatan ako sa katatawag ng kapitbahay. Ang sabi lang, ’Te Linda... ’Te Linda, si Jepoy, asa bangketa.’ ’Di ko naman akalaing ganu’n na pala ang nangyari.”

“Tinrabaho agad ni Boss Tonton ang pagpapa-accredit sa Bright Funeral Service sa mga lespu. Kelangan ng padulas syempre. Sa pangalan lang kasi maaliwalas ’tong punerarya. Dilaw na ang dating puting tiles, ’yung singit-singit, kahit anong kuskos ang gawin, itim na talaga. Residente na rin dito sa ’min ’yang mga ipis. ’Asa tapat lang kasi namin ’yung imburnal. ’Pag minalas-malas pa, pati bubwit, nakikironda. Pero kahit ganito, aprub pa rin ang negosyo basta’t napagkasunduan ang presyo.”

“... At pag humina na ang negosyo n’yo, sabihin ko lang sa mga pulis, bilis-bilisan n’yo nang konti para kumita ’yung tao sa negosyo nila.”

“Naghanap kami sa ospital, morgue, ipinagtanong namin sa estasyon ng pulis pero kung saan-saan lang kami itinuturo. ‘Ka ko, please naman tsip, kayo ang nag-ayos ng bangkay, e. Sabihin n’yo naman kung saan dinala, kung nasaan.”

PERMIT (Registration & Burial)	Php. 1,000.00
EMBALMING	Php. 8,000.00
AUTOPSY (morgue, manpower, ambulance)	Php. 9,000.00
CREMATION / CEMETERY (casket & hearse)	Php. 5,500.00
OTHER EXPENSES (tarpaulin, flowers, balloons)	Php. 3,500.00
Restoration of Human Remains	Php. 17,500.00
TOTAL:	PHP. 44,500.00

“Dagdag trenta mil kung gusto n’yo ng dagdag na turok ng formalin para mas tumagal ang lamay. ‘Di agad mangangamoy ang bangkay. Mas kikita kayo sa tong sa lamay.”

“Misis, in-autopsy na namin kasi ke’ tagal-tagal n’yong dumating dito. Wala kahit isang kamag-anak. ‘Di naman puwedeng nakatiwangwang lang dito ‘yan. Sunod-sunod ang dating ng mga katawan dito kaya inaaasikaso namin kaagad. Pambihira naman kayo, e. Sarado na ang presyong ‘yan dito sa Bright. Ganyan sa lahat ng accredited. ‘Pag binabaan pa namin, lugi na kami. Pumunta kayo sa DSWD tsaka sa City Hall para humingi ng assistance.”

“Bente singko hanggang trenta mil lang dito sa Eusebio. E pa’no, wala akong obligasyon kaya mura dito sa ‘min. Kasi kung may obligasyon ako sa bawat nagbibigay ng bangkay, syempre, ‘mamahal na ‘yan.”

Amnesty International, a human rights watchdog, released a report in January 2017 stating that “Police investigators appear to be running a racket with funeral homes, forcing families to spend money they can ill afford to claim the body.”

BRIGHT FUNERAL SERVICE

Dito ka na sa maganda at libreng funeral service at sementeryo worth 25k. Handog sa atin ni Vice Mayor Janice Beltran, House Speaker Diosdado Beltran, Jr., Cong. Arnold Beltran at Mercy Beltran. Sa Bright Funeral Service, 'di ka iiyak sa presyo ng serbisyong babayaran. **LIBRE** basta residente ng QC. **TAWAG NA...** 434-3697, 996-6066, at 09198177888.